

Sygn. akt: *INs 119/23*

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lipca 2023 r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Izabela Maruchacz

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Mieczysław Budrewicz

po rozpoznaniu w dniu 19 lipca 2023 r. w Kętrzynie

na rozprawie

sprawy z wniosku R. C.

z udziałem A. S. (1), A. H.

o stwierdzenie nabycia spadku po R. S.

postanawia:

stwierdzić, że spadek po **R. S.**, synu G. i M., zmarłym dnia 8 marca 2023 roku w K., którego ostatnim miejscem zwykłego pobytu był K., na podstawie testamentu własnoręcznego z dnia 17 grudnia 2022 roku, nabyła w całości R. C., córka Z. T. i J. P.;

wnioskodawczyni i uczestnicy we własnym zakresie ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie;

nakazuje pobrać od wnioskodawczyni R. C. kwotę 36,90 (trzydzieści sześć złotych i 90/100) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni R. C. w dniu 12 kwietnia 2023 roku złożyła do Sądu wnioski, w którym domagała się stwierdzenia nabycia spadku po R. S. na podstawie testamentu holograficznego, w którym spadkodawca do spadku powołał ją. Wniosła również o otwarcie ogłoszenie testamentu, odebranie oświadczenia spadkowego oraz przyjęcie od niej oświadczenia o przyjęciu spadku. W uzasadnieniu wskazała, że spadkodawca w momencie śmierci był rozwiedziony i posiadał dwoje pełnoletnich dzieci - uczestników postępowania.

Wnioskodawczyni do wniosku dołączyła testament własnoręczny - dokument sporządzony przez spadkodawczynię opatrzony datą 17 grudnia 2022 roku.

W dniu 25 kwietnia 2023 roku do Sądu wpłynął wniosek A. S. (1) o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym R. S. na podstawie testamentu. Jako uczestniczka postępowania została wskazana A. S. (2) – córka zmarłego. W uzasadnieniu wniosku wskazał on, że w chwili śmierci spadkodawca był rozwiedziony i posiadał dwójkę dzieci – wnioskodawcę i wskazaną uczestniczkę postępowania. Zostało również podniesione, że spadkodawca pozostawił prawdopodobnie testament sporządzony w Kancelarii Notarialnej Notariusz B. D. w K., jednakże wnioskodawca i uczestniczka nie mają dostępu do tego dokumentu. Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą (...).

Postanowieniem z dnia 11 maja 2023 roku Sąd na podstawie art. 219 kpc połączył sprawę o sygnaturze(...) ze sprawą o sygnaturze (...)do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił, co następuje:

Spadkodawca R. S. syn G. i M., zmarł 8 marca 2023 roku w K. i tam też ostatnio przed śmiercią stale zamieszkiwał. W chwili śmierci był rozwodnikiem. Ze związku małżeńskiego posiadał dwoje dzieci – A. H. oraz A. S. (1). Nie posiadał dzieci przedmałżeńskich, pozamałżeńskich, ani przysposobionych.

(dowód: odpisy skrócone aktów stanu cywilnego k. 6 akt (...), k.6, 7, 8 akt (...), zapewnienie spadkowe k. 27, 27 v).

R. S. pozostawił trzy testamenty. Chronologicznie ostatni z nich – własnoręczny z dnia 17 grudnia 2022 roku, został załączony do wniosku o stwierdzenie nabycia spadku. Pozostałe dwa zostały dołączone na zarządzenie sędziego przez notariusza B. D..

Pierwszy z nich był przez spadkodawcę sporządzony dnia 5 lutego 2020 roku przed notariuszem B. D. i został zarejestrowany w repertorium A pod numerem (...). Zgodnie z jego treścią R. S. do całości spadku powołał R. C. córkę J. i Z..

(dowód: akt notarialny - testament (...) - k.38,39).

Drugi z testamentów został sporządzony w dniu 24 czerwca 2020 roku również przed notariuszem B. D. i zarejestrowany w repertorium A pod numerem (...). W testamencie tym spadkodawca oświadczył, że odwołuje on swój testament sporządzony przed notariuszem B. D. w tejże kancelarii w dniu 5 lutego 2020 roku zarejestrowany w Repertorium A pod numerem (...).

(dowód: akt notarialny - testament Rep A 2712/2020 - k.40).

R. S. w dniu 17 grudnia 2022 roku sporządził trzeci testament - własnoręczny, w którym oświadczył, aby po jego śmierci przepisać w całości na rzecz R. C. legitymującej się nr (...), urodzonej (...) lokal wraz z wyposażeniem znajdujący się w K. przy ulicy (...). W testamencie zostało również wskazane, że spadkobierczyni testamentowa mieszka ze spadkodawcą w tymże lokalu od lutego 2019 roku i posiada tam meldunek stały. R. S. oświadczył również w tymże testamencie, że wydziedzicza swoje dzieci tj. syna A. S. (1) i córkę Agnieszkę S. – H. z uwagi na to, że co najmniej od 20 lat nie utrzymywali oni ze spadkodawcą żadnych kontaktów, ani też nie wykazują żadnego zainteresowania jego życiem.

Po śmierci R. S. żaden ze spadkobierców nie składał oświadczenia w przedmiocie spadku, nikt nie zrzekł się dziedziczenia po zmarłym i nikt nie został uznany za niegodnego dziedziczenia po nim.

(dowód: odpisy skrócone aktów stanu cywilnego k. 6 akt (...), k.6, 7, 8 akt (...), zapewnienie spadkowe k. 27, 27 v).

Sąd na rozprawie w dniu 14 czerwca 2023 roku dokonał otwarcia i ogłoszenia testamentu holograficznego R. S. z dnia 17 grudnia 2022 roku. Następnie na rozprawie w dniu 19 lipca 2023 roku dokonał otwarcia i ogłoszenia dwóch testamentów notarialnych sporządzonych w Kancelarii Notarialnej Notariusz B. D.: z dnia 5 lutego 2020 roku - Repertorium A pod numerem (...) oraz z dnia 24 czerwca 2020 roku - Repertorium A pod numerem (...).

(dowód: protokoły otwarcia i ogłoszenia testamentów k.34,54,55).

Zgodnie z treścią art. 641 kpc Sąd przyjął od spadkobierczyni R. C. oświadczenie spadkowe o przyjęciu przez nią wprost spadku przypadającego jej na podstawie testamentu po zmarłym R. S.. (oświadczenie spadkowe – k. 56v.)

Spadkodawca ustalił również, że w dacie testowania i w dacie śmierci R. S. był właścicielem lokalu mieszkalnego wskazanego w testamencie – położonego w K. przy ulicy (...) wraz z wyposażeniem oraz skutera BLADE o numerze rejestracyjnym (...) rok produkcji 2010 o wartości około 1500 złotych.

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny był pomiędzy stronami bezsporny. Nadto został potwierdzony niebudzącymi wątpliwości dokumentami w postaci odpisów aktów stanu cywilnego, aktów testamentów. Sąd wziął także pod uwagę zapewnienie spadkowe złożone w sprawie przez A. H. oraz zeznania wnioskodawczynie R. C.. Prawdziwość zapewnienia spadkowego i wskazanych zeznań nie budziły wątpliwości. Uczestniczka postępowania potwierdziła, iż spadkodawca posiadał mieszkanie, zaś wnioskodawczynie wskazała oprócz tego składnika jeszcze skuter o wartości 1 500 zł. Nie mieli wiedzy co do innych przedmiotów majątkowych wchodzących w skład spadku.

Zgodnie z dyspozycją art. 926 § 1 k.c. powołanie do spadku wynika albo z ustawy albo z testamentu. Rozrządzić majątkiem na wypadek śmierci można jedynie przez testament (art. 941 kc). Testament należy tak tłumaczyć, ażeby zapewnić możliwie najpełniejsze urzeczywistnienie woli spadkodawcy (art. 948 § 1kc). Spadkodawca może sporządzić testament w ten sposób, że napisze go w całości pismem ręcznym, podpisze i opatrzy datą (art. 949 § 1kc).

Ustawa daje pierwszeństwo porządkowi dziedziczenia określonego przez spadkodawcę w testamencie (art. 926 § 2 k.c.) (wyrok SN z dnia 6 lutego 1998 roku, I CKU 206/97, wyrok SN z dnia 31 stycznia 1997 roku, II CKU 58/96). W przypadku powołania do spadku z testamentu oprócz stwierdzenia pozostawienia takiego dokumentu, konieczne jest jego otwarcie i ogłoszenie, a także zbadanie zarzutów kwestionujących jego ważność lub skuteczność (postanowienie SN z 21 lipca 1977 roku, III CRN 156/77).

W niniejszej sprawie spadkodawca sporządził trzy testamenty, z których dwa pierwsze były aktami notarialnymi, zaś ostatni został przez niego sporządzony własnoręcznie, podpisany i opatrzony datą.

Pierwszy w kolejności testament notarialny z dnia 5 lutego 2020 roku do całości spadku powoływał R. C.. Został on odwołany kolejnym aktem notarialnym z dnia 24 czerwca 2020 roku. Następnie w dniu 17 grudnia 2022 roku sporządził testament własnoręczny, w którym do spadku powołał wnioskodawczynię. Swoją decyzję w zakresie powołania do dziedziczenia spadkodawca może w każdym momencie zmienić. Spadkodawca może w każdej chwili odwołać cały testament, jak i jego poszczególne postanowienia (art. 943 k.c.) Odwołanie testamentu może nastąpić bądź w ten sposób, że spadkodawca sporządzi nowy testament, bądź też w ten sposób, że w zamiarze odwołania testament zniszczy lub pozbawi go cech, od których zależy jego ważność, bądź wreszcie w ten sposób, że dokona w testamencie zmian, z których wynika wola odwołania jego postanowień (art. 946 k.c.).

Ostatnim chronologicznie ze sporządzonych przez Spadkodawcę testamentów był testament własnoręczny z dnia 17 grudnia 2022 roku.

Testament własnoręczny (holograficzny), aby zachował swoją ważność winien odpowiadać wymaganiom przewidzianym w art. 949 k.c., a więc być napisany w całości pismem ręcznym, podpisany i opatrzony datą przez spadkodawcę. Te warunki spełnia testament z dnia 17 grudnia 2022 roku sporządzony przez spadkodawcę i załączony do wniosku inicjującego niniejsze postępowanie. Wskazać należy, że ostatni testament własnoręczny opatrzony był datą, a więc brak jest wątpliwości co do daty sporządzenia testamentu własnoręcznego i tego, że dokument ten stanowi ostatnią spisaną wolę R. S. co do powołania do spadku.

Ważność testamentów (w tym ostatniego własnoręcznego) nie była kwestionowana przez strony i nie budziła też wątpliwości Sądu..

W dalszej kolejności należy odnieść się do okoliczności, że w rzeczonym testamencie spadkodawca rozporządził na rzecz wskazanej spadkobierczynie R. C. składnikiem spadku w postaci mieszkania przy ulicy (...) wraz z wyposażeniem.

O woli testowania świadczy zarówno sama treść oświadczenia woli, jaki i użyte do jej wyrażenia sformułowania. W testamencie z dnia 17 grudnia 2022 roku spadkodawca wskazał, że: „oświadczam, aby po jego śmierci przepisać w całości na rzecz R. C. lokal wraz z wyposażeniem znajdujący się w K. przy ulicy (...)”. Oświadczenie woli użyte w testamencie należy tak tłumaczyć, ażeby zapewnić możliwie najpełniejsze urzeczywistnienie woli spadkodawcy. Wola spadkodawcy

R. S. w zakresie powołania do spadku została wyrażona w sposób jednoznaczny w testamencie z dnia 17 grudnia 2022 roku.

Zgodnie z treścią art.961 kc „Jeżeli spadkodawca przeznaczył oznaczonej osobie w testamencie poszczególne przedmioty majątkowe, które wyczerpują prawie cały spadek, osobę tę poczytuje się w razie wątpliwości nie za zapisobiorcę, lecz za spadkobiercę powołanego do całego spadku (...)”. Przepis art. 961 kc nie nakreślił w żaden sposób kryteriów, na podstawie których należy rozstrzygać, czy doszło, czy nie doszło do wyczerpania prawie całego spadku. W szczególności nie określił żadnej procentowej wartości przedmiotów majątkowych, której osiągnięcie determinowałoby uznanie, że art. 961 kc może znaleźć zastosowanie. Jak wskazuje się w doktrynie i orzecznictwie dysproporcja wartości części, którą rozrządzono, i części, którą nie rozrządzono, musi być wyraźna, widoczna dla każdego (por. post. SN z 23.2.2005 r., III CK 298/04, L.;). Wartość części spadku pominiętej w testamencie musi być znikoma, stanowić "margines" całego majątku spadkowego (por. post. SN z 23.2.2005 r., III CK 298/04, L.;), musi być nieistotna, wyraźnie nieznaczna. Dla porównania wartości należy przy tym przyjąć wartość rynkową przedmiotów majątkowych, jeżeli z okoliczności sprawy nie wynika, iż spadkodawca przypisywał poszczególnym przedmiotom inną wartość.

W konsekwencji powyższego, w niniejszej sprawie należało porównać wartość składnika majątkowego przeznaczonego wnioskodawczyni w testamencie – tj. mieszkania położonego w K. przy ul. (...) wraz z wyposażeniem z wartością pozostałych składników wchodzących w skład spadku. Z ustaleń Sądu, niekwestionowanych przez strony wynikało, że oprócz rzeczzonego lokalu mieszkalnego w skład spadku wchodził jedynie tj. skuter o wartości 1 500 złotych, której to wartości nie kwestionowała obecna na rozprawie w formie zdalnej uczestniczka postępowania.

Oczywistym zatem było, iż w/w mieszkanie wraz z wyposażeniem, przekazane w testamencie wnioskodawczyni wyczerpuje prawie cały spadek. Wobec tego stosownie do treści art. 961 kc wnioskodawczynię należało uznać za spadkobierczynię powołaną do całego spadku nie zaś zapisobiorczynię.

W warunkach przedmiotowej sprawy, strony nie podnosiły zarzutów dotyczących ważności żadnego z ujawnionych w sprawie, otwartych i ogłoszonych testamentów w tym również ostatniego z nich, na podstawie którego Sąd orzekł o dziedziczeniu. Testamenty te nie budziły również wątpliwości Sądu.

Wobec ważności testamentu, jak również ustalenia, iż składnik majątku wskazany w testamencie wyczerpuje prawie cały spadek, stosownie do treści art. 961 kc wnioskodawczynię należało uznać za spadkobierczynię powołaną do całości spadku. Mając powyższe na uwadze Sąd w punkcie I postanowienia stwierdził nabycie spadku po R. S. na podstawie testamentu holograficznego z dnia 17 grudnia 2022 roku i orzekł, że spadek po nim nabyła w całości wnioskodawczyni - R. C..

W punkcie II postanowienia Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 520 § 1 kpc, z którego wynika, iż każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Jednocześnie w punkcie III postanowienia nakazał pobrać od wnioskodawczyni kwotę 36,90 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych na którą składały się koszty wypisów aktów notarialnych testamentów przesłanych przez Notariusz B. D. (faktura k. 37).